

KÂMİL PAŞA'NIN “TÂRÎH-İ
SİYÂSÎ-İ DEVLET-İ ALİYYE-İ
OSMÂNİYE”

*İnceleme, Metin, Sözlük
(Yavuz Sultan Selim Dönemi'ne Kadar)*

Yazar
Öğr.Gör. Sefa AKBAS

© Copyright 2024

Bu kitabın, basım, yayın ve satış hakları Akademisyen Kitabevi A.Ş.'ye aittir. Anılan kuruluşun izni alınmadan kitabın tümü ya da bölümleri mekanik, elektronik, fotokopi, manyetik kağıt ve/veya başka yöntemlerle çoğaltılamaz, basılamaz, dağıtılamaz. Tablo, şekil ve grafikler izin alınmadan, ticari amaçlı kullanılamaz. Bu kitap T.C. Kültür Bakanlığı bandrolü ile satılmaktadır.

ISBN

978-625-399-746-5

Kitap Adı

Kâmil Paşa'nın "Tarih-i Siyâsi-i Devlet-i Aliyye-i Osmâniye"

Yazarlar

Sefa AKBAŞ

ORCID iD: 0009-0003-1680-1726

Editör

Dr. Mustafa ULUÇAY

ORCID iD: 0000-0002-0173-3121

Yayın Koordinatörü

Yasin DİLMEN

Sayfa ve Kapak Tasarımı

Akademisyen Dizgi Ünitesi

Yayıncı Sertifika No

47518

Baskı ve Cilt

Vadi Matbaacılık

Bisac Code

HIS000000

DOI

10.37609/akya.3222

Kütüphane Kimlik Kartı

Akbaş, Sefa.

Kâmil Paşa'nın Tarih-i Siyâsi-i Devlet-i Aliyye-i Osmâniye" / Sefa Akbaş; ed. Mustafa Uluçay.

Ankara : Akademisyen Yayınevi Kitabevi, 2024.

314 s. ; 195x275 mm.

Kaynakça ve Sözlük var.

Osmanlıca metin içerir.

ISBN 9786253997465

1. Tarih.

GENEL DAĞITIM

Akademisyen Kitabevi A.Ş.

Halk Sokak 5 / A Yenışehir / Ankara

Tel: 0312 431 16 33

siparis@akademisyen.com

www.akademisyen.com

ÖNSÖZ

Kıbrıslı Kâmil Paşa Osmanlı Devleti'nin son döneminde yetişmiş, uzun yıllar milletine hizmet etmiş önemli bir şahsiyettir. Aslen Anamur'un Karakese köyünden olan Kâmil Paşa çocukluğundan itibaren iyi bir eğitim görmüştür. Babası Topçu Yüzbaşı Salih Ağa alaylı biri olmasına rağmen çocuklarının iyi bir eğitim alması için çok çaba sarf etmiştir. Evlatlarından Kâmil ve Şakir Beyleri Mısır'a götürmüş El sine Medresesi'ne kaydetmiştir.

Kâmil Paşa memuriyete başladığı Kıbrıs Adası Evkâf Müdürlüğü'nden sadaret makamına kadar yükselmiş devletin hemen her kademesinde önemli vazifelerde görev almıştır. Devlet hizmetinde bulunduğu elli üç yıllık süre zarfında birçok yerde kaymakamlık ve valilik yapmıştır. Dört kez sadaret makamına getirilmiştir. Paşa birçok yönüyle Osmanlı Devleti'nin son döneminde yetişmiş önemli devlet adamlarından biridir.

Kâmil Paşa Tarih-i Siyâsi-i Devlet-i Aliyye-i Osmâniye adlı eserinde Osmanlı Tarihi'ni Sultan Abdülmecit Dönemi'ne kadar bir bütün olarak ele almıştır. Bu çalışmada ilgili kitabın Yavuz Sultan Selim Dönemi'ne kadar olan bölümü Osmanlı Türkçesi'nden Yeni Türk Alfabesi'ne çevrildi. Açıklamaya ihtiyaç duyulan kelimeler sözlük kısmında örnek cümlelerle izah edildi. İnceleme bölümünde ise yazarın şahsi ve siyasi hayatına dair bilgiler verildi. İnceleme kısmındaki değerlendirmeler yapılırken Kâmil Paşa ve onun sadaret dönemi ile ilgili yapılmış akademik çalışmalardan istifade edildi. Dönemin gazete yazıları, dergi ve mevkuteleri tedkik edildi. Aile fertlerinin kaleme aldığı hatıra yazılarından yararlanıldı.

Bu önemli çalışmanın oluşumunda ve şekillenmesinde büyük katkıları olan Danışman Hocam Dr. Mustafa Uluçay'a şükranlarımı sunarım.

Son olarak en büyük destekçim, en sadık okurum, hakiki muhatabım, eşim Serra Akbaş'a ve her koşulda yanımda olan, haklarını asla ödeyemeyeceğim annem Ülkü Akbaş'a, babam Necati Akbaş'a sonsuz teşekkür ederim.

Sefa AKBAŞ
İSTANBUL - 2024

İÇİNDEKİLER

BÖLÜM 1: İNCELEME	1
Sadrazam Kıbrıslı Mehmet Kâmil Paşa'nın Hayatı.....	1
Kâmil Paşa Tarafından Kaleme Alınmış Eserler	5
Kâmil Paşa'nın Şahsiyeti ve Fikirleri.....	7
Kâmil Paşa'nın Dil ve Üslubu.....	8
Kamil Paşa'nın Tarihçiliği	8
BÖLÜM 2: METİN	11
Mukaddeme	11
Tārīh-i Siyāsī-i Devlet-i Aliyye-i Osmāniye.....	14
BÖLÜM 3: SÖZLÜK	89
Sonuç.....	160
Kaynakça	161
Başbakanlık Osmanlı Arşivleri	161
Yararlanılan Kaynaklar.....	161
Sürelî Yayınlar	161

Mehmet Kâmil Paşa tarihi şahsiyetleri ve olayları tarafsız gözle değerlendirmek gayesiyle her zaman farklı kaynaklar ışığında okumalar yapmıştır. Bu minval üzere Naima, Hacı Halife, Solakzade ve Sadettin Tarihi gibi önemli kaynakları okumuştur. Bununla birlikte Pol Morye, Hammer gibi yabancı tarihçilerden de istifade etmiştir. Farklı kaynaklara yönelebileme ufku, tarihi olayları yorumlayabilme becerisi ve zengin okuma kültürü sayesinde tarihi olayları ve şahsiyetleri çok yönlü tahlil edebilmiştir.

Bu çalışmada Osmanlı Devleti'nin son yüzyılında birçok önemli olaya tanıklık etmiş devlet adamlarından birisi olan Kâmil Paşa'nın hayatı incelenmiş ve önemli bir eseri gün yüzüne çıkarılmıştır. Eserdeki söz varlığı açıklama ve örneklerle izah edilmiştir. Son olarak Paşa'nın dil ve üslubu dönemin diğer tarihi ve edebi eserlerine göre daha sade, akıcı, anlaşılır, tekellüf ve tasannudan âzâde olduğunu söyleyebiliriz.

KAYNAKÇA

Başbakanlık Osmanlı Arşivleri

BA, SAD, No: 4, s. 38

BA, YT, Dosya No: 86 / 37, sıra No: 3634. BA, YT, Dosya No: 86 / 35, sıra No: 3438

Yararlanılan Kaynaklar

İbnülemin Mahmut Kemal (İnal); Osmanlı Devrinde Son Sadrazamlar

İstanbul 1940 – 1951.

Hilmi Kâmil Bayur; Sadrazam Mehmet Kâmil Paşa "Siyasi Hayatı", Ankara 1954

İsmail Şen "Sadrazam Kıbrıslı Mehmet Kâmil Paşa" Ankara 1995 Mehmet Kâmil Paşa; Tarih-i Siyasi-i Devlet-i Aliyye-i Osmaniyye

Ferid Devellioğlu Osmanlıca Türkçe Ansiklopedik Lûgat 28. Baskı 2011 Ankara

Süreli Yayınlar

Hilmi Kâmil Bayur "Kıbrıslı Kâmil Paşa'nın Özel Hayatı" Tarih Mecmuası, Ağustos 1979, Sayı 8

Takvim-i Vekayi; 17 Teşrin-i Evvel 1328